

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola s materskou školou Žaškov, Školská 219/3 Žaškov 02721
4. Názov projektu	Zvyšovanie gramotnosti – ZŠ s MŠ Žaškov
5. Kód projektu	ITMS2014+ 312011S709
6. Názov pedagogického klubu	Klub rozvoja matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	21.03. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola s materskou školou Žaškov Školská 219/3 Žaškov 02721
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Renáta Kropáčková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zszaskov.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Krátka anotácia: Odmeny a tresty vo vyučovacom procese. Efektívne a motivačné využívanie foriem odmen a trestov.

Kľúčové slová: odmena, trest, žiaci, aktivity, plán činnosti.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

- Stretnutie pedagogického klubu /ďalej PK/. /Viď prezenčná listina/
 - Členovia pedagogického na svojom stretnutí diskutovali a vyjadrovali sa k téme: odmena a trest. Členka klubu nás informovala o zaujímavých publikáciách, ktoré sa venujú tejto téme. Podnetný článok uverejnil kolega Mgr. Robert Tomšík, Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. Rešerš článku poskytla členka pedagogického klubu Mgr. R. Kropáčková. Odmenu chápeme ako tradičný prostriedok na stimuláciu. Jej uplatnenie vo výučbe má významné pedagogické účinky. Príliš veľa odmeny ľahko devaluje jej účinok, formálne vypovedaná a nezaslúžená odmena môže spôsobiť nežiaduce účinky. Keď hovoríme o pochvale, musíme poznamenať, že jej účinky nie sú rovnaké pre všetkých žiakov. Pravdou je, že stále používaná odmena má väčší vplyv na zvyšovanie výkonnosti a motivácie u introvertných, žiakov v mladšom školskom veku, žiakov z finančne oslabených rodín, žiakov s nedostatočným sebedomím a dôverou v seba všeobecne. Keď u extrovertných žiakov často uplatňujeme odmenu, nepôsobí na nich ako motivácia. Vo výučbe je odmena veľmi významným simulantom a je potrebné ju používať v situáciách, v ktorých očakávame pozitívny pedagogický efekt, nevynechávajúc neustále sledovanie jej účinku. S odmenou by sa vo vyučovacom procese nemalo šetriť, ale ani prehnane aplikovať. Deťom je potrebné vyjadriť skutočné uznanie pre tvrdú prácu, učenie, vzdelávanie, plnenie školských povinností a vysoké výkony v oblasti vhodného správania. Je veľmi dôležité, aby odmena nasledovala hneď po zásluže, pretože inak stráca pedagogický efekt. Trest ako prostriedok prevencie sa používa v takých situáciách, v ktorých pedagógovi nezostáva nič iné k dispozícii. Trest je definovaný ako "nástroj, ktorý sa používa, keď študenti porušujú pravidlá (normy) správania, keď neplnia svoje povinnosti, keď svojím správaním narúšajú práva a slobodu ostatných – s cieľom toto správanie korigovať" (Potkonjak, 1996, s. 221). Trest je veľmi náročná pedagogická metóda a

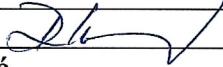

vyžaduje si osobitnú obozretnosť. Cieľom trestu je zmena správania žiaka, rešpektovanie pravidiel, rešpekt k práci a disciplíny a nie len slepá poslušnosť. Trest by mal byť primeraný veku dieťaťa a jeho priestupku, tým pádom je veľmi účinný na dosiahnutie cieľa a zabraňuje zanechávaniu negatívnych a škodlivých následkov na žiaka. Je veľmi dôležité, aby trest nezahŕňal urážky, pohrdanie, poníženie, telesné tresty alebo akékoľvek iné formy násillia a poškodzovania dôstojnosti dieťaťa (Spasojevič, 2011, s. 214). Použitie sily alebo iných foriem fyzického násillia je nezákonné, pretože akékoľvek násillie posilňuje rozvoj nového násillia. Ak žiak okamžite neprejavuje znaky násillia, prejaví ich v priebehu času, nahromadením hnevu a rozhorčenia. Dieťa zvyčajne svoj hnev kompenzuje na iné, fyzicky slabšie deti. Uplatnenie sankcií v širokom spektre jej spôsoby u dieťaťa, alebo u mladého človeka, všeobecne vedie k radu negatívnym, dokonca hostílnym emocionálnym nábojom (hnev, zlosť, odpor, vzbury atď.), ktoré prispievajú k ničeniu mostov spolupráce medzi učiteľom a žiakom. Vplyv odmeny a trestu na osobnosť žiaka. Výskumy, ktoré riešia problematiku príčin školského neúspechu sú zvyčajne zamerané na dva základné aspekty školskej práce: a) organizáciu výchovnovzdelávacieho procesu, b) vzťah medzi učiteľom a žiakom (Rutter, 1983). Väčšina výskumov poukázala, že tieto dva aspekty sú významne spojené s motiváciou k učeniu, samostatnosti a zodpovednosti. Preto motivačné, afektívne a samoregulačné procesy hrajú dôležitú úlohu pri dosahovaní akademického úspechu. Napríklad Spasojevič (2013) vo svojom výskume poukázal na to, že úspech viac ovplyvňuje osobnosť ako trest a väčšinou pôsobí na kognitívnu stránku osobnosti, zatiaľ čo vplyv na emocionálnu a sociálnu stránku osobnosti sú výrazne nižšie. Odmena ako premenná významne ovplyvňuje školskú úspešnosť. Avšak rozdiely sú najvýraznejšie v kognitívnej, potom emocionálnej a nakoniec v sociálnej stránke. Z toho odvodzujeme záver, že sa vzdelávanie príliš zameriava na schopnosti a úspech. V školách s takýmto "elitárskym usmerňovaním" bola iba malá skupina vysoko úspešných študentov. Táto situácia je často stresujúca pre mnohých žiakov, čo je potvrdené v iných štúdiách, napríklad Rich (1988), ktorý zdôrazňuje, že zameranie na kognitívne (rozumové) kompetencie žiakov a sociálne porovnávanie negatívne ovplyvňuje psychiku žiakov, znižuje školskú úspešnosť a sebavedomie, čo vedie k pocitom hnevu alebo depresii (Rich, 1988). Je náhoda, že odmena ako premenná má veľký vplyv na kognitívne schopnosti, zatiaľ čo na emocionálne a sociálne nemá tak výrazný vplyv? To podporuje skutočnosť, že vzdelanie je emočne zanedbávané v tradičnom systéme vzdelávania. Zostáva otázkou, ako rozvíjať „emočné vzdelávanie“ na školách a motivovať žiakov k učeniu pomocou nich. Pozorovať školský život žiakov a presne definovať faktory, ktoré budú alebo ovplyvňujú úspech, je takmer nemožné. Prečo odmena kognitívnych schopností u študentov najviac ovplyvňuje školskú úspešnosť? Asi preto, že úspech u študentov súvisí predovšetkým s hodnotením a hodnotenie je výsledok kognitívnych procesov, naučených faktov, uvažovania, analýzy, aktivity, praktickej činnosti a podobne. Príčina takéhoto pohľadu na úspech má korene predovšetkým vo vývojovej/ontogenetickej psychológii a psychológii osobnosti. Súťaž a porovnávanie s ostatnými má nielen explicitný, ale aj implicitný, tzn. nevedomý rozmer, takže študent udržiava svoju pozíciu v triede, prirodzene chce byť rovnako dobrý ako ostatní, alebo aj lepší. Faktory životného prostredia sú tiež veľmi dôležité, rovnako ako vplyv rodiny, ktorá je často „nositeľom“ školskej úspešnosti, pozícii medzi rovesníkmi a podobne. Vo výchovno-vzdelávacej práci učiteľov, ktorí preferujú kognitívne kompetencie študentov, je potrebné dávať pochvalu nie ako odmenu za reprodukciu vedomostí, ale predovšetkým ako podporu osobnosti a jej správania. Spätná väzba prostredníctvom odmeny pre úspech posilňuje vnútornú motiváciu, túžbu pre dosiahnutie určitého cieľa, sebavedomie a ďalšie žiaduce vlastnosti osobnosti žiakov, vďaka ktorým sa školské a životné výzvy stávajú ľahko prekonateľné. Teoretické základy o odmene a treste prezentujú väčšinou pozitívne účinky, ale zostáva otázkou, aký je najvhodnejší spôsob pre ich použitie? Môžu aktuálne didaktické postupy, poskytnúť cenné impulzy pre vývoj osobnosti žiaka, rozvíjať potreby a záujmy mladých ľudí, ktoré sú pre ich život v XXI. storočí nevyhnutné? Pretože stále viac a viac otročíme „svätosti vedomostí“, zatiaľ čo iné oblasti vzdelávania, aj keď veľmi dôležité pre rozvoj osobnosti, zostávajú zanedbané. Riešenie treba hľadať v novších hodnotných dimenziách výučby, nových formách práce, zmene pedagogiky poučovania na pedagogiku učenia, umiestnení študentov do nového - aktívneho stavu. Je jasné, že prioritným cieľom je zlepšiť výchovno-vzdelávací proces, v ktorom študent učivo vníma ako podmienku. Prinesie to žiakovi slobodu a možnosť sociálneho a emocionálneho uistenia v kolektíve, čo smeruje k učeniu bez sebazaprenia, animozity a nepokoja.

- Organizácia, príprava a harmonogram krúžkov mimoškolských aktivít v rámci HA 1.
- Prerokovanie plánu činnosti pedagogického klubu.

Záver a odporúčania:

Pedagogický klub rozvoja matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti berie na vedomie:

- Informácie členky klubu Mgr. R. Kropáčkovej k téme odmeny a trestu vo vyučovacom procese.
- Organizáciu a prípravu krúžkov mimoškolských aktivít v rámci HA1.
- Plán činnosti, ciele, kritériá a obsahovú náplň pedagogického klubu.
- Termín nasledujúceho stretnutia bude určený na 11.04.2022

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Renáta Kropáčková
14. Dátum	21.03. 2022
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Anna Punová
17. Dátum	21.03. 2022
18. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou Žaškov, Školská 219/3 Žaškov 02721
Názov projektu:	Zvyšovanie gramotnosti – ZŠ s MŠ Žaškov
Kód ITMS projektu:	312011S709
Názov pedagogického klubu:	Klub rozvoja matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti

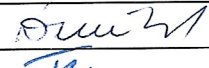

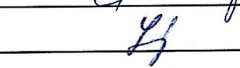
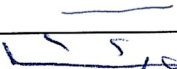
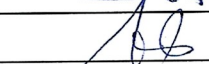

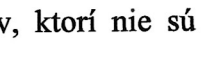
PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: ZŠ s MŠ Žaškov, budova školy

Dátum konania stretnutia: **21.03. 2022**

Trvanie stretnutia: **od 13:30 hod do 16:30 hod**

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Mgr. Zdeňka Danihelová		ZŠ s MŠ Žaškov
2.	Mgr. Eva Floreková		ZŠ s MŠ Žaškov
3.	Mgr. Renáta Kropáčková		ZŠ s MŠ Žaškov
4.	Mgr. Mária Langová		ZŠ s MŠ Žaškov
5.	Mgr. Jana Petrovičová		ZŠ s MŠ Žaškov
6.	Bc. Diana Rusnáková		ZŠ s MŠ Žaškov
7.	Mgr. Eva Valeková		ZŠ s MŠ Žaškov

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia